

Etický kódex NOS-OSF

Etický kódex predstavuje súhrn zásad, ktoré vyjadrujú základné hodnoty organizačnej kultúry a smerovanie NOS - OSF. Týmito etickými zásadami sa riadi každý člen správnej rady, rady starších, expertných komisií a tiež zamestnanci nadácie (ďalej len „pracovníci“). Etický kódex je súčasťou organizačného poriadku nadácie a je to verejne prístupný dokument. Porušenie etického kódexu môže viesť k vylúčeniu zo správnej rady, rady starších a expertných komisií alebo k rozviazaniu pracovného pomeru so zamestnancami nadácie.

Nadácia otvorenej spoločnosti - Open Society Foundation je nezávislá, nestranička inštitúcia, ktorá vyznáva presvedčenie, že základom demokracie je otvorená spoločnosť. NOS - OSF vykonáva svoju činnosť pre verejný prospech a podľa príslušných právnych noriem.

Otvorená spoločnosť

Vo filozofickej rovine koncept otvorenej spoločnosti vychádza z toho, že ľudské poznanie je nedokonalé a že nikto nemá konečnú pravdu. Reálne je otvorená spoločnosť charakterizovaná vládou práva, rešpektom k ľudským právam, menšinám a názorom menšín, rozdelením moci a trhovou ekonomikou.

Každý pracovník NOS – OSF musí byť oddaný princípom otvorenej spoločnosti a zároveň dbať / konať tak, aby neohrozil dobré meno nadácie. Ďalšími kritériami pre prácu v NOS – OSF je vedieť ako presadiť ciele nadácie v definovaných oblastiach a kapacita pracovať kolegiálne s ostatnými pracovníkmi nadácie. Práca v správnej rade, rade starších a expertných komisiách je založená na prestíži osobnosti, spojení s inštitúciami alebo profesiami, alebo prvkami v spoločnosti, s ktorými si nadácia želá spolupracovať v realizácii svojich programov.

Nezávislosť

Hoci nadácia víta spoluprácu s vládami, pretože môžu facilitovať programy nadácie a podpora vlád zväčšuje dosah programov nadácie, správna rada musí dohliadať na to, aby tieto vzťahy nezasahovali do nezávislosti nadácie. Nadácia si musí zachovať slobodu podpory programov, ktoré môžu vyvolávať kritiku vlády, ako napríklad podpora nezávislosti a rozličnosti médií, programov na boj proti korupcii a snahy v oblasti ľudských práv a pod. Princíp nezávislosti sa musí uplatňovať aj pri partnerstve a spolufinancovaní.

Nestraničnosť

Hoci podpora konceptu otvorenej spoločnosti môže byť považovaná za politickú - v najširšom zmysle tohto slova – je podstatné, aby nadácia nebola stranička a ani aby nevyvolávala dojem straničnosti. Táto požiadavka vylučuje tých pracovníkov z pôsobenia v NOS - OSF, ktorí sú verejne identifikovaní s nejakou politickou stranou, alebo sú priamo členmi politického grémia.

Konflikt záujmov

Podporovanie princípov otvorenej spoločnosti si vyžaduje, aby príležitosť získať podporu bola rovnako otvorená všetkým v krajine, a nie vymedzená, alebo čiastočne vymedzená pre uzavretú skupinu. Základným princípom pracovníkov NOS – OSF je preto deklarácia

každého skutočného a/alebo potenciálneho konfliktu záujmov. Pod skutočným konfliktom záujmov sa rozumie materiálny záujem v programoch / projektoch podporovaných nadáciou alebo rodinné vzťahy s organizáciou, o ktorej sa rozhoduje. To isté platí aj v prípadoch keď nadácia nakupuje tovar alebo služby. Potenciálny konflikt záujmov zahrňuje všetky situácie a okolnosti, kedy môže vzniknúť dojem, že pracovníci NOS – OSF si navzájom podporujú svoje osobné záujmy, a to i napriek tomu, že nejde o skutočný konflikt záujmov.

Rozhodovacie orgány musia pozostávať, alebo prevažne pozostávať z osôb, ktoré nemajú nijaké osobné materiálne záujmy v programoch podporovaných nadáciou. Vo výnimočných prípadoch, keď rozhodovacie orgány chcú podporiť projekt, v ktorom má jej člen materiálny záujem, musí sa obrátiť na nadriadenú inštanciu o záverečné schválenie rozhodnutia. To znamená, že expertná komisia sa obráti na správnu radu a správna rada na Open Society Institute, aby rozhodol. Ak sa tak rozhodovací orgán rozhodne, spolu s projektom musí poslať aj zdôvodnenie dôležitosti a odporúčania projektu. Ak sa OSI rozhodne finančne podporiť daný program, môže byť pridelená suma odrátaná z alokácie nadácii. Takéto rozhodnutie je v kompetencii OSI.

Členovia rozhodovacích orgánov sa zaväzujú konať v súlade s etickým kódexom, čo potvrdzujú aj svojim podpisom na dokumente „Pravidlá expertnej komisie / správnej rady“. Pravidlá môžu byť upravené podľa potrieb jednotlivých programov ale musia obsahovať minimálne nasledovné ustanovenia:

- a) všetky informácie o projektoch sú dôverné a nesmú byť zverejnené pred jeho realizáciou,
- b) členovia EK/SR musia dbať o dobré meno nadácie
- c) nesmie prísť ku konfliktu záujmov, pričom pod konfliktom záujmov sa rozumie nasledovné:

- ak člen EK/SR nemôže zostať nezaujatý a objektívny pri posudzovaní predloženého projektu, pretože sa rozhoduje medzi záujmom nadácie a svojím osobným (skutočný konflikt záujmov).
- ak člen EK/SR alebo jeho príbuzný, blízky priateľ, obchodný spoločník má finančný záujem na udelení grantu alebo uzavretí zmluvy, alebo na rozhodovaní pri verejnom obstarávaní nadácie (skutočný konflikt záujmov)
- ak člen EK/SR alebo jeho príbuzný, blízky priateľ, obchodný spoločník má obchodnú spoluúčasť so žiadateľom o grant alebo je jeho potenciálnym kontraktčným partnerom, alebo sa dostane do iných konfliktov súvisiacich s lojalnosťou voči nadácii, ktoré môžu ovplyvniť rozhodovanie v nadácii. Platí to aj v tom prípade, keď nejde o osobný finančný prospech člena EK/SR z príslušného grantu (skutočný konflikt záujmov)
- ak člen EK/SR je verejnosťou asociovaný s predkladaným projektom/inštitúciou a môže vzniknúť dojem, že si podporuje svoje osobné záujmy (potenciálny konflikt záujmov) je na svedomí jednotlivých členov EK/SR, aby priznali svoju zaujatosť, zainteresovanosť, skutočný či potenciálny konflikt záujmov. Ak však napriek predchádzajúcim opatreniam (zostavenie komisie) dôjde ku konfliktu záujmov, postupuje sa nasledovne:
v prípade priamej zainteresovanosti/zaujatosti, t.j. skutočného konfliktu záujmov je člen vylúčený z diskusie o projekte a projekt s obsahovým odporúčaním musí byť odsúhlasený vyššou inštanciou
v prípade nepriamej zainteresovanosti/zaujatosti, t.j. potenciálneho konfliktu záujmov

(napr. odborný garant projektu) vysvetlí svoj postoj komisii, ktorá rozhodne o jeho účasti na diskusii

e) ak člen EK/SR niektorý z týchto bodov poruší, môže byť uvoľnený z EK/SR na základe návrhu programovým manažérom/koordinátorom alebo iným členom EK/SR.

Transparentnosť a rovnosť podmienok

Princíp otvorenosti sa presadzuje aj v grantovom procese a to tak, aby metódy a pravidlá grantovania boli čo najobjektívnejšie, transparentné, v súlade s platnými normami, a aby potenciálni uchádzači o grant mali rovné podmienky so svojou žiadosťou o grant. Princípy grantovania sa nachádzajú v Rokovacom a spisovom poriadku, 2.časti „Udeľovanie grantov-grantový manažment“. Pracovníci dbajú o zachovanie týchto princípov.

Tento etický kódex sa aktualizuje v dvojročných intervaloch a schvaľuje ho SR.